

ΤΟ ΝΕΟ, γιά τήν Ἀθήνα, ἔργο τοῦ Μολνάρ δέν εἶναι οὔτε σάν τὸ «Διάβολο» (ἐπιτυχία τοῦ Μυράτ) οὔτε σάν τήν «Κωμῶδία στὸν πύργο» (ἐπιτυχία τοῦ Ἀργυροπούλου) εἶναι παρακατιανό, γιατί, ὅσο ξέρει τὸ ἑλληνικὸ θέατρο, ὁ Μολνάρ δέν εἶναι ἀδιάπτωτος· ἔχει καὶ ἀδυναμίες («Τὸ γυαλένιο γοβάκι», θίασος Βεάκη, Διονύσια).

Τὸ «Λιλιόμ» στέκει μόνο, ἂν παιχτεῖ κι ἂν σκηνοθετηθεῖ καλά· τὴν ἀποζητάει τὴν ἐξωτερικὴ βοήθεια, κι ἐκεῖνο πάλι βάζει τὸ μερτικό του: μιὰ πιστὴ ἐρωμένη «πού τὴ χτυπάει ὁ ἐραστής καὶ δέν πονάει», ἕνας βίαιος ὠραίος νέος, ὀλέθριος καὶ καρδιοκλέφτης, ἡ κόρη τοῦ πεθαμένου καὶ ἄλλα τέτια, πού, στὸ θέατρο, τὰ λένε ἀβάντες.

Ὁ κ. Μουσοῦρης τὸν ἔπαιξε αὐτὸν τὸ μοιραῖο τὸ Λιλιόμ τόσο καλά καὶ τόσο ὠριμα, πού τὰ ἔχανε κανεῖς ὅταν σκεπτότανε πῶς τὸ ἔργο ἀνέβηκε βιαστικά, καθὼς λέγανε οἱ φίλοι τοῦ θιάσου. Μά καὶ οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ τὸν παρακόλουθήσανε μὲ προσπάθεια, μὲ ὅλη τὴ συγκινητικὴ ἐκείνη προσπάθεια πού ἀισθάνονται νὰ τοὺς ἐπιβάλλεται στὴν πρεμιέρα οἱ θεατρίνοι. Καὶ ὄχι ἄγωνα.

Τὸ λάθος, φανταζόμαστε, βρίσκεται ἄλλοῦ: Ὁ κ. Μουσοῦρης πήρε σκηνογράφο τοῦ ἕνα νεαρό, σχεδὸν αὐτοδίδαχτο, τὸν κ. Γιαν. Σύμ, πού ἔχει ἀρκετὲς ἐπιτυχίες στὴν Ἐπιθεώρηση καὶ μπόρεσε μαζί του νὰ παρουσιάσει κάτι σκηνογραφήματα μοναδικά. Ὁ δρόμος στὴν πρώτη εἰκόνα, οἱ δυὸ αὐλές, ἡ γέφυρα, θαῦμα τοῦ «φιλοκαλεῖν μετ' εὐτελείας». Ἀλλὰ ἡ τρίτη πράξη γίνεται, κατὰ τὴν ἐπιθυμία τοῦ συγγραφέα, πού ἀκολουθεῖ κάποιο ἀγνωστὸ μας μῦθο τῆς πατρίδας του, στὸν οὐρανό, σ' ἕνα καθαρτήριο. Κι ἐνῶ οἱ ἄλλες εἰκόνες ἔχουν σκηνογραφίες ἀντινατουραλιστικὲς καὶ χαριτωμένα φανταζιστικὲς διακοσμητικὲς, τὸ κατῶφλι τ' οὐρανοῦ δέν εἶ-

ναι τίποτε ἄλλο παρά ἕνα κοινὸ σαλόνι· κι ἐκεῖ πού ἡ αὐλαία κλείνει στὴ δεύτερη πράξη ὑποβλητικὰ καὶ μὲ ἀριστοὺς φωτισμούς, ὁ δυστυχὴς Γιαννίδης ἀλλάζει στὴν τρίτη καὶ γίνεται σάν εἰρηνοδίκης χωριοῦ, καὶ ὄχι ἐπουράνιος πού θὰ τὸν ἤθελε τὸ ἔργο.

Σ' αὐτό, τὸ μαντεῦω σχεδὸν, εἶμαι βέβαιος, φταεῖ ὁ κ. Μουσοῦρης, πού δέν θ' ἀκουσε τὸ σκηνογράφο του. Τὸ ἀδίκησε τὸ ἔργο καὶ δέν τὸ βοήθησε στὴ στιγμή του τὴν πιὸ ἀδύνατη, κι ἔτσι σβύνει ἀπὸ τὸ νοῦ τοῦ θεατῆ ὅλη ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ φροντίδα, πού δίνει ὁ θίασος αὐτὸς ὁ ἀξιόλογος γιὰ τὰ προηγμένα του ἀνεβάσματα πού κἀνει στὰ ἔργα του.

Τὸ «Λιλιόμ» θὰ ἔχει πολλές ἐπιτυχίες στὴν ἐπαρχία, πού δέν θὰ ἔχει παιχθῆ ἢ ὁμώνυμη ταινία· γιατί ἐδῶ, ἀφοῦ εἶδαμε πιὸ πρὶν τὴν ταινία, τὴν ἐντύπωσή της βέβαια δὲ μᾶς τὴν ἔκανε ἀνώτερη τὸ παίξιμο τῶν δικῶν μας ἠθοποιῶν, Ἰσα-Ἰσα! Μά τὸ ἴδιο τὸ ἔργο, ἀπλοϊκὸ καθὼς εἶναι, ἂν καὶ μαέστρικά γραμμένο, μοιάζει σάν θεατρικὴ διασκευὴ τῆς ταινίας παρὰ σάν πρωτότυπο ἔργο.

Γιὰ νὰ πῶμε ὁμῶς καὶ μιὰ φράση, πού θὰ τὴν εἶπαν, χωρὶς ἄλλο οἱ θεατὲς τοῦ «Λιλιόμ», τί τόθελε τὸ θέατρο Ἀλίκης αὐτὸ τὸ κατὰ παραγγελίαν δραματικὸ σκαλάθουμα;